

Galerija Lel

8. september – 4. oktober 2020

MATEJ STUPICA

NERESNIČNOSTNI ŠOV

(naslovnice za Dnevnikov Objektiv)

Že v prazgodovini je v človeku tlelo hotenje, da bi s priročnim risalom upodobil in s tem zaznamoval prizore svojih najbolj razburljivih bivanjskih trenutkov, ki so bili takrat izredno tesno povezani z naravo. Nastale so prve »ilustracije«, naturalistični in skrajno prvinsko naslikani prizori na primer z lova. Podobna likovna izkušnja spremlja človeštvo še dandanes, seveda pa so se spremenili načini upodabljanja in v neskončnost sta se razširili njihovi količina ter navzočnost v naši javnosti, zlasti v najrazličnejših medijih, posebej v elektronskih. Govorimo lahko o vseobsegajoči digitalni vizualizaciji naše vsakdanjosti in sprotnosti, seveda pa se je v določenih kategorijah likovne tvornosti ohranila ta prvinska želja po upodobitvi povsem določenega izstopajočega dogodka. Gotovo se je to v eni najbolj doslednih oblik ohranilo v časopisnih ilustracijah, ki se živo odzivajo na sveže in aktualno dogajanje v našem neposrednem času in okolju.

Matej Stupica, ki se že dobro desetletje nepretrgano ukvarja s časopisno ilustracijo in trenutno snuje celostranske naslovnice za prilogo Objektiv, meni, da ilustracija zaživi in obstaja tisti dan, ko je aktualna in ima takojšnjo refleksijo – takrat je nanjo usmerjene veliko pozornosti, potem pa izgine. Ilustracije imajo zanj povsem drugačne učinke kot njegove umetniške ali avtorske slike, katerih "rok" je neskončen. »Jaz preprosto uživam, ko nekaj, kar me muči, povem z ilustracijo, saj veliko razmišljam o stvareh okoli sebe. S tem želim nekaj prispevati k javnemu dogajanju. Seveda je treba najprej najti sporočilo in z njim to, kar hočeš povedati, šele potem se vse nalepi nanj!« Ena izmed bistvenih lastnosti, ki jih je Stupica razvil in uveljavil v svojem dosedanjem ilustratorskem delu, je, da ni želel doseči slogovno enotnega izražanja, ki bi se opiralo na ustaljeno likovno tehniko, ampak je nasprotno temu ves čas menjal svoj likovni rokopis in uporabljal najrazličnejše tehnološke izrazne možnosti. »To mi je dalo večjo svobodo izražanja, občutil sem nekako tako, da samega sebe nenehno postavljam na majava tla! Ves čas si želim biti čim bolj odprt. Kot umetnik si ne smeš postavljati dogem, ampak jih ves čas rušiti, zato se tudi ne želim usmeriti v nek enotni slog izražanja.«

Za Stupico je časopisna ilustracija kot hipna izjava, ki pa mora imeti jasno sporočilo in je avtorjev neposredni komentar nečesa, kar se je zgodilo. Zanj se avtor seveda čuti odgovornega. Pri časopisnih ilustracijah Mateja Stupice je risba vendarle vodilna likovna prvina, z njo lahko vsak motiv še dodatno razčleni in se prepusti številnim nadrobnostim. S tem ustvari pripovedne »slike«, ki jih lahko beremo in razpoznavamo ter doživljamo tudi po detajlih. V njih je začutiti vso potrebno sporočilno napetost, ki jo avtor razvije v izjemno intenzivnem in nepretrganem ustvarjalnem loku. Tako kot ima tovrstna ilustracija po avtorjevem mnenju kratek rok učinkovanja, tako je tudi z njenim nastajanjem. Ustvarjena mora biti največkrat v zelo kratkem predvidenem času, ki avtorju ne daje nobenih popustov. Stupici so pri tem v oporo seveda bogate izkušnje, ki izvirajo iz njegovega nepretrganega in intenzivnega ustvarjanja za časopis. Po drugi strani pa se obrestuje ravno tista njegova odločitev, po kateri si jemlje svobodo pri izbiri likovnoizraznih sredstev. Seveda pa brez avtorjeve izjemne duhovitosti, domiselne odzivnosti in smisla za sočno komentiranje tudi ne bi nastal tako sklenjen, bogat in predvsem izviren ilustratorski opus. Dragocen je tudi zato, ker časopisne ilustracije – kot tudi mnoge nekdanje bolj uveljavljene časnikarske prvine – izginjajo, saj jih v dnevnem časopisju nadomeščajo z novimi. Vprašanje je, ali tudi z bolj učinkovitimi.

Voda in plastika, 2019, digitalna

Vesel božič, 2016, tuš in akril na papir, 29.7 x 42 cm

Galerija Lek

Narodne etikete, 2020, tuš in digitalna

MATEJ STUPICA

Matej Stupica je bil rojen v Ljubljani leta 1987. Po končani gimnaziji se je leta 2006 vpisal na Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani, kjer je 2008. prejel nagrado ALUO za posebne dosežke, dve leti kasneje pa študentsko Prešernovo nagrado za slikarstvo Univerze v Ljubljani. Leta 2011 je v okviru študijske izmenjave študiral na fakulteti VŠUP v Pragi. Leta 2014 je diplomiral na ALUO z diplomskim delom Pobeg iz Alkatraza. Z ilustriranjem se je začel ukvarjati še kot študent likovne akademije, tako da že od leta 2006 redno objavlja ilustracije v časniku Dnevnik oziroma v njegovi prilogi Objektiv. Na povabilo Mladinske knjige je leta 2011 ilustriral Hemingwayevo knjigo Starec in morje. Njegov oblikovalski opus obsega številne knjižne opreme, oblikovanje plakatov in ovitkov glasbenih albumov. Aktiven je tudi kot snovalec oziroma scenograf pri uprizoritvenih dejavnostih in v gledališču. Za svoje delo je poleg omenjenih študentskih nagrad prejel nagrado črnogorskega likovnega salona 13. november na Cetinju v soavtorstvu z Lenko Đorojević (2019), posebno pohvalo za ilustracije na naslovnici sobotne priloge Objektiv na 11. slovenskem bienalu ilustracije (2014), priznanje Hinka Smrekarja na 12. slovenskem bienalu ilustracije (2016), nagrado skupine OHO (2015) in priznanje Hinka Smrekarja na 8. slovenskem bienalu ilustracije (2008). Živi in ustvarja v Ljubljani.

Samostojne razstave

- 2018 – Ljubljana, Muzej sodobne umetnosti, Komentar #9, You are here
- 2017 – Ljubljana, OSMO/ZA, Partija
 - Beograd, Umetniški prostor U 10, Nevromat

Avtoportret

- 2016 – Ljubljana, Galerija P74, Prosti pad
 - New York, Residency Unlimited, Pieces
- 2015 – Ljubljana, Galerija As, Lenka Đorojević in Matej Stupica
 - Pivka, Hiša kulture v Pivki, V.I.P.
- 2014 – Ljubljana, MoTA Točka, Nevromat
 - Ljubljana, Citylights v centru Ljubljane, Svetlobna gverila 14: Pogled v BB
- 2011 – Ljubljana, Galerija Alkatraz, Pobeg iz Alkatraza
 - Ljubljana, Mestna hiša, Stekljeni atrij, Starec in morje
- 2010 – Ljubljana, Studio 8, Galerija TukadMUNGA, Klasična slikarska razstava

Matej Stupica je s svojimi deli sodeloval na sedemdesetih skupinskih razstavah doma in na tujem.

Na naslovnici:
Gastro-trajnost v krizi, 2020, tuš in digitalna

Za dodatne informacije se lahko obrnete na
Katarino Klemenc,
telefon: 01/580 22 43,
elektronski naslov: katarina.klemenc@sandoz.com
www.lek.si/galerija-lek
Grafična priprava in tisk: Collegium Graphicum

član skupine Sandoz